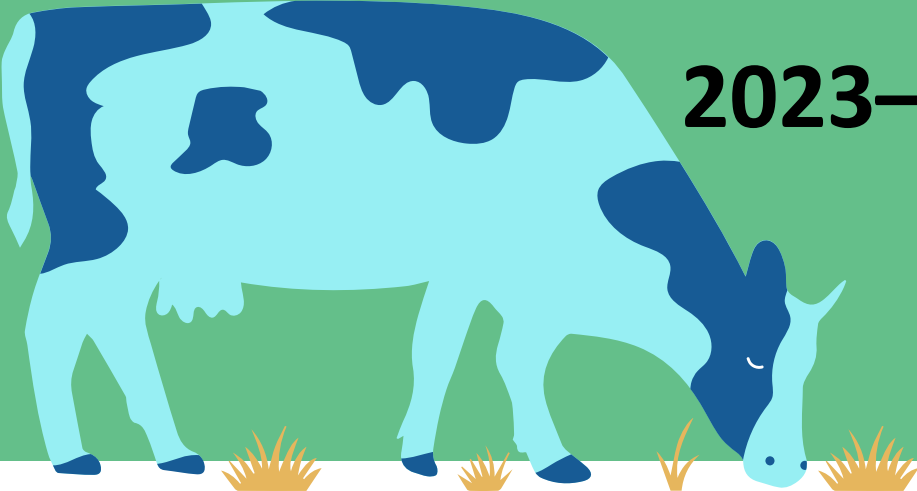

Icke-produktiva investeringar för anläggande av våtmark

Avtal om skötsel av våtmarker

2023–2027

Utbildning i vattenhantering för rådgivare 20.3.2024
Essi Kiili, NTM-centralen i Södra Österbotten

Icke-produktiva investeringar, våtmarker

Allmänt 1/2

- Ersättning för våtmarksinvesteringar kan beviljas jordbrukare, registrerade föreningar samt sådana vattenrättsliga sammanslutningar som avses i 12 kap. i vattenlagen.
- Den sökande måste ha ett FO-nummer

Icke-produktiva investeringar, våtmarker

Allmänt 2/2

- Minimiareal för våtmarksinvesteringar är 0,30 ha.
- Objektet ska vara i den sökandes besittning under hela den tid som investeringsprojektet genomförs.
- En förutsättning för att få ersättningen är att ett miljöavtal (längd 5 år) ingås om objektet när investeringen är klar.

Icke-produktiva investeringar

Investeringsersättning kan beviljas:

- För anläggande av våtmarker och kedjor av små våtmarker
- Fårar i två nivåer
- Översvämningsområden och översvämningsplatåer av våtmarkstyp
- För förbättring av fårors naturliga tillstånd
- Investeringsersättning kan också beviljas för omvandling av odlade torvåkrar till våtmark eller till ett område som liknar en myr.
 - Halten organiskt material i bearbetningsskiktet är minst 40 %

Icke-produktiva investeringar i författningarna 1/3, Areakrav

- I avrinningsområdet ovanför en våtmark eller ett översvämningssområde ska det finnas över 10 % åker.
- Våtmarkens areal, inklusive översvämningssområdena, ska utgöra minst 1 % av arealen i avrinningsområdet ovanför. Om det redan finns en våtmark i avrinningsområdet ovanför, eller om en sådan anläggs samtidigt, får den räknas med i avrinningsområdets areal.
- Till våtmarkens totala areal räknas förutom vatten- och översvämningssområden även vallar och kantområden som är nödvändiga för skötseln.

Icke-produktiva investeringar i författningarna 2/3, Undantag från arealkraven

- I avrinningsområdet ovanför en våtmark som främjar jordbruksnaturens mångfald, en fåra i två nivåer, en översvämningsplatå, en våtmark som anläggs på en torvåker för att bekämpa klimatförändringar eller en fåra vars naturtillstånd förbättras kan det finnas mindre än 10 % åker.

Undantag från arealkravet för våtmarksprojekt som främjar vattenvården:

- Våtmarkens areal (1 %) och åkerarealen (10 %) kan vara mindre om
 - Objektet utsätts för lokal kraftig belastning på grund av jordbruk
 - Objektet ingår i en översiktsplan för en skyddszon, naturens mångfald eller våtmarker
 - NTM-centralen bedömer att objektet effektivt främjar vattenvården inom jordbruket, bekämpningen av klimatförändringar eller den biologiska mångfalden

Icke-produktiva investeringar i författningarna 3/3

Ersättning beviljas inte för ett investeringsprojekt, om det huvudsakliga syftet är att

- Behandla belastningen på vattendrag som kommer från andra områden än ett åkerområde
- Bygga en bevattningsbassäng, skapa en sjö eller en damm
- Genomföra en i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) avsedd gemensam dikningsinvestering

Icke-produktiva investeringar, Anläggande 1/2

- En våtmark ska anläggas på en naturligt lämplig plats på en åker, åkerkant, skogsmark eller impediment.
- Våtmarken ska anläggas genom uppdämning om det är möjligt. Den får inte medföra väsentlig olägenhet för dräneringen av åkrar som odlas utanför våtmarksområdet, vattnets tillräcklighet i området nedanför eller annan markanvändning.
- En våtmark ska anläggas så att den så effektivt som möjligt absorberar suspenderat material och näringsämnen som kommer från avrinningsområdet samt skapar mångsidiga livsmiljöer.

Icke-produktiva investeringar, Anläggande 2/2

- Ett vattenområde som sedimenterar suspenderat material ska kunna tömmas på slam som samlats där.
- Områden som är nödvändiga för skötseln: våtmarkens stränder och fåra får skyddas mot erosion och ras genom gräsbeläggning, stenbeläggning eller plantering.
- Vattenhushållningen i ett skötselobjekt för våtmarker som gäller torvåkrar ska ändras så att ytan för grundvattennivån permanent stiger till en nivå som effektivt förebygger nedbrytning av torv.
- Ett våtmarksprojekt kan också kombineras med sedimentering av fosfor med olika kemiska ämnen.

Icke-produktiva investeringar, Plan 1/3

En ändamålsenlig plan som stöder projektets huvudsakliga mål ska utarbetas för ett investeringsprojekt:

- Vattenvård
- Främjande av den biologiska mångfalden
- Begränsning av klimatförändringar

Icke-produktiva investeringar, Plan 2/3

Planen ska innehålla följande uppgifter:

- Projektets areal, allmän beskrivning och mål
- Detaljer om hur och när projektet genomförs
- Uppgifter om vem som deltar i genomförandet, vem som ansvarar för genomförandet och finansieringen samt eventuella avtalsarrangemang
- Kostnadskalkyl inklusive kostnadsspecifikationer och finansieringsplan
- Projektets lägeskarta och karta över projektområdet
- Utredning av ägarförhållandena i området samt markägarnas tillstånd och övriga eventuella tillstånd som krävs för projektet
- Myndighetstillstånd som krävs för att genomföra projektet
- Allmän utredning av vilka skötselåtgärder som vidtas efter anläggandet

Icke-produktiva investeringar, Plan 3/3

I planen ska dessutom utredas

- Åkerns andel av avrinningsområdet enligt 4 §
- Förhållandet mellan våtmarkens areal och arealen för det ovanförliggande avrinningsområdet enligt 5 §
- Åtgärder för anläggande av våtmark
- Ledning och uppdämning av vatten på våtmarksområdet
- Vallar, fördjupningar, uddar, holmar och vegetationszoner på våtmarksområdet
- Tömningen av slam från våtmarken
- Ämnen och metoder för eventuell sedimentering av fosfor
- Dimensioneringen av våtmarken
- Vilka verkningar projektet har på dräneringssituationen eller annan markanvändning på åkrar som odlas utanför investeringsområdet
- Torvåkerns beräknade genomsnittliga tjocklek och en redogörelse för vad uppskattningen grundar sig på

Kostnader som ersätts av behövliga skäligen kostnader

- Avlägsnande av ytjord och vegetation från våtmarksområdet
- Slutdeponering av avlägsnad jord
- Byggande av dammar, bottentrösklar, vallar och andra nödvändiga konstruktioner
- Utformning av våtmarkens botten, slänter och kantområden
- Besåning av våtmarkens kantområden och översvämningssområden samt plantering av vegetation

Godtagbara maximikostnader

Traktorarbete inklusive förare	60 €/h
Manuellt arbete	Timlön exklusive bikostnader: utförande arbete 17 €/h och arbetsledning 25 €/h
Arbetsdebitering för traktorgrävmaskin eller lätt schaktmaskin	58 €/h
Lastning, körning och utbredning av jordmaterial	60 €/h
Arbetsdebitering för grävmaskin på band	71 €/h
Grävning och schaktning får alternativt uppskattas utifrån massornas mängd genom användning av kostnaden	1–4 €/m ³

Arbete som utförs vederlagsfritt för ett investeringsprojekt kan godkännas som ersättningsgill kostnad.

Godtagbara kostnader

- Som kostnader kan dessutom beaktas planteringskostnaderna för busk- och trädgrupper eller fleråriga vattenväxter som planterats på avtalsområdet.
- Som kostnader kan dessutom beaktas kostnaderna för behövt material såsom stenmaterial, grus, filterduk och annat material som behövs vid uppdämning samt förflyttning av de maskiner som behövs.

Kostnader som inte omfattas av ersättningen

- Kostnader för utarrendering av det område som är föremål för investeringsprojektet
- Mervärdesskatt som blir inte den sökandes slutliga kostnad
- Anskaffning av maskiner eller anordningar
- Kostnader för transport som den sökande själv utfört
- Kostnader som uppkommit innan investeringsprojektet inleddes
- Kostnader som föranleds av ansökan om tillstånd av en myndighet för genomförande av ett investeringsprojekt
- Plan för investeringsprojekt som har utarbetats på basis av rådgivning som avses i 10 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling
- Planeringskostnader i anslutning till ett investeringsprojekt

Icke-produktiva investeringar, Stöd

- Stödet för våtmarker på över 0,5 ha är 12 000 €/ha
- För våtmarker på 0,3–0,5 ha är stödet 4 100 € per objekt

- Som investeringsersättning för förbättring av en fåras naturliga tillstånd och för fåror i två nivåer betalas högst 21 euro per meter enligt godkända faktiska kostnader.

- Ersättningen betalas i delar enligt de faktiska kostnaderna på basis av en separat ansökan.

Icke-produktiva investeringar, Ansökan och tid för genomförande 1/2

- Ansökan görs i tjänsten Hyrrä
- Bilagor till ansökan:
 - Plan
 - Föreningar och sammanslutningar lämnar dessutom in: en kopia av det mötesprotokoll av vilket beslutet om ansökan om avtal framgår samt en utredning av namnteckningsrätten

NTM-centralen väljer de projekt som ska finansieras utifrån urvalskriterierna.

Icke-produktiva investeringar, Ansökan och tid för genomförande 2/2

- Ett investeringsprojekt får inte inledas förrän NTM-centralens finansieringsbeslut har fattats.
- Projektet ska genomföras inom två år från det att beslutet om beviljande av stöd har fattats. Av särskilda skäl kan tilläggstid beviljas för högst två år.
- De åtgärder som vidtagits under ett våtmarksprojekt ska bokföras.

Avtal om skötsel av våtmark 2023–2027

Avtal om skötsel av våtmarker, Allmänt 1/2

- Den sökande kan vara en jordbrukare, en registrerad förening eller en vattenrättslig sammanslutning som avses i 12 kap. i vattenlagen
- Ansökan görs i Viputjänsten i samband med ansökan om åkerstöd
- Avtalen är femåriga
- Avtalsperioden och -året börjar 1.5 och slutar 30.4

Avtal om skötsel av våtmarker, Allmänt 2/2

- Den areal som ansökan om ett miljöavtal gäller ska vara minst 0,30 ha
 - Det minsta enskilda basskiftet minst 0,05 hektar
- Avtalsområdet ska vara i den sökandes besittning under hela avtalsperioden
- För avtal om skötsel av våtmark betalas 500 €/ha/år
- Ersättningsberättigandet avskrivs från skiftet under ansökningsåret om en våtmark anläggs på åkern (skiftet inte längre jordbruksmark)

Avtal om skötsel av våtmarker, Areal som lämpar sig för avtalet 1/2

Avtal kan ingås om

- Skötsel av ett våtmarksområde
- Skötsel av små våtmarker
- Skötsel av en fåra som restaurerats till naturliknande tillstånd
- Skötsel av en fåra i två nivåer
- Skötsel av en översvämningsplatå och kantområden som är tillräckliga med hänsyn till skötseln
- Skötsel av ett översvämningsområde
- En översvämningsåker och kantområden som är tillräckliga med hänsyn till skötseln
- Skötseln av områden med översvämningsåkrar
- Skötsel av bottendammar
- En tidigare torvåker, ett område som restaurerats till ett myrliknande område, om det har anlagts med ersättning för icke-produktiva investeringar

Avtal om skötsel av våtmarker, Areal som lämpar sig för avtalet 2/2

Skötseln av den areal som ingår i avtalet om skötsel av våtmark ska

- Främja minskningen av belastningen från jordbruket på vattendragen
- Begränsa klimatförändringar på torvåkrar som omvandlats till våtmarker
- Förbättra den biologiska mångfalden i livsmiljöerna i ett ensidigt jordbruksområde
- Främja vilt-, fiskeri- och kräftushållningen

Huvudmålet för skötseln av en våtmark anges i skötselplanen.

Avtal om skötsel av våtmarker, Skötselplan

Till avtalsansökan ska fogas en skötselplan för avtalsområdet, av vilken ska framgå bl.a.

- Huvudmålet för skötseln av våtmarken och en beskrivning av hur de planerade åtgärderna enligt objektets läge, omfattning och kvalitet främjar uppnåendet av målen för hela avtalet.
- Årliga skötselåtgärder per basskifte i området samt en tidsplan för åtgärderna.
- En utredning av dubbel finansiering.

Avtalet grundar sig på en skötselplan som godkänts av NTM-centralen och som den stödsökande förbinder sig att genomföra under hela avtalsperioden.

Man kan söka finansiering för skötselplanen för våtmarker via systemet Råd 2030.

Avtal om skötsel av våtmarker, Skötselåtgärder

- Skötselåtgärder ska vidtas årligen
- En skötseldagbok ska föras över utförda skötselåtgärder

Skötselåtgärder kan inkludera bl.a.

- Slätter av vegetation, slätteravfallet ska avlägsnas
- Avlägsnande av slam vid behov
- Reglering av vattenståndet
- Åtgärder för skötsel av dammanläggningar och fåror

Avtalsområdet får betas om det inte stör den biologiska mångfalden eller vattenvården.

Avtal om skötsel av våtmarker, Ansökan om avtal

- Skiftets markanvändningsslag: Annat område
- Växt som ska anmälas: Miljöavtalsareal våtmark

Vid ansökan om avtal ska följande bifogas ansökan:

- Skötselplan
- Konstruktionsritning
- Kopior av arrendeavtalen för arrendeskiftena
- Om den stödsökande är en förening ska till ansökan fogas en kopia av mötesprotokollet med beslutet om att ansöka om avtal

NTM-centralen gör ett administrativt kontrollbesök på de basskiften som avtalet gäller. Kontrollbesöket görs senast under den andra vegetationsperioden som omfattas av avtalet.

Tack!

